

от Ал. Гиргинов. За нейния успех има положителни отзиви в печата.⁹ В продължение на два месеца - май и юни 1948 година - театърът има редица представления пред столичната публика, всички преминали с голям успех. В началото на юли с. г., в отговор на настойчиви искания, "Рома" се отправя на турне из страната: Пловдив, Стара Загора, Ямбол, Сливен, Бургас, Шумен, Добрич и Враца, посрещана навсякъде с интерес и благодарност, - особено от ромската публика.

Когато се споменава "Рома" не бива да се премълчават и някои други впечатляващи факти. В нея работят млади и в по-голямата си част неграмотни, но даровити цигани и циганки. Те са принудени да наизустяват ролите си, а на сцената да не разчитат на помощта на суфльор. В същото време те трябва да преодоляват "бариерата", която историческите наслоения са издигнали между ромското и неромското население на страната. И трябва изрично да се подчертае, че като цяло те успяват да направят това, като някои от тях остават широко известни и сега. Достатъчно е да се споменат имената на бележитите музиканти на "Рома" Пею Будаков, Яшор Агалиев и Ибраим Чинчилиев, за да се разбере за какви творци и изпълнители става дума.

Общо взето, има достатъчно основания да се твърди, че **организацията на ромите, нейният вестник и театърът "Рома"** трасират нова епоха в обществено-политическия и културно-просветен живот на ромите у нас. Тъкмо и това обяснява, защо за тях и тяхната дейност се говори и сега със суперлативи и в същото време още се търси истината за техния по-късен упадък.

След смъртта на Г. Димитров политиката на БКП и държавата към етническите общности в страната започва да се изменя. В нея се появяват симптоми на деформации, които по-късно прерастват и в някои деградации. Това се отнася с още по-голяма сила за ромите, които като нямащи зад себе си друг народ и друга държава, които да проявят етнически интерес към проблемите и дилемите им, първи стават обект на изкуствено форсирано приобщаване и интегриране към българската нация (третирана в нейния етнологически план и

⁹ Виж: в. "Отечествен фронт", бр. 1147 от 28 май 1948 г.